

PARTICULARITĂȚILE CONCURENȚEI INOVATOARE ÎN CONDIȚIILE GLOBALIZĂRII ECONOMIEI MONDIALE

TATIANA ANDREEVA, dr., IRIM

În articol sunt analizate particularitățile concurenței, care rezultă din impactul globalizării și dezvoltării inovatoare. Sunt generalizate conceptele de concurență, este fundamentată paradigma de inovare a teoriei concurenței. Totodată, este propusă o definiție a concurenței inovatoare ca un proces instituționalizat de interacțiune competitivă a subiecților, bazat pe utilizarea eficientă a beneficiilor inovatoare și comportamentul integrator concurențial.

Cuvinte cheie: teoria concurenței, globalizare, paradigmă, concurență inovatoare, comportament integrator.

Introducere. La etapa actuală de dezvoltare a economiei și societății se produce transformarea relațiilor de concurență datorită influenței globalizării și a "noii" revoluții tehnologice, asociată cu apariția unor tehnologii nano-, bio-, informațional-comunicative și cognitive noi, numite tehnologii NBIC.

Globalizarea economiei mondiale se caracterizează, pe de o parte, prin intensificarea concurenței, pe de altă parte – prin consolidarea cooperării internaționale. Coordonarea activității, integrarea și cooperarea actorilor pieței devin formele cheie ale comportamentului concurențial. Prin urmare, se intensifică necesitatea cercetării noilor caracteristici și proprietăți ale concurenței, care apar în rezultatul trecerii societății la etapa postindustrială de dezvoltare.

Fundamentele teoriei generale a concurenței au fost inițiate în lucrările reprezentanților școlilor clasice și neoclasiche: A. Smith, D. Ricardo, D.J. Millia, A. Marshall.

Rolul inovației în dezvoltarea relațiilor concurențiale se reflectă în teoriile dezvoltării inovatoare și ale concurenței eficiente, prezentate de J. Schumpeter, F. Hayek, L. Mizes și I. Kirtner.

Evoluția conținutului relațiilor concurențiale prin influența factorilor de globalizare și de inovare este descrisă în conceptele evoluției competitive ale lui R. Nelson, S. Uinter, D.J. Moore, M. Porter, G. Hamel.

O abordare inovatoare față de concurență ca un "proces instituțional" este dezvoltată în cadrul sociologiei economice a lui H. Uayt, V. Radaev și N. Flingshtyn.

Analiza contribuției savanților notorii în dezvoltarea teoriei concurenței permite dezvăluirea cu privire la unitatea contradictorie în cadrul concurenței contemporane a particularităților atât devastatoare, de tip distructiv, cât și a caracterului constructiv, de creare a unei noi calități.

Scopul cercetării constă în formarea unei abordări integrate și complexe pentru definirea conținutului, funcțiilor și formelor contemporane ale concurenței în contextul tranziției la etapa de inovație și globalizare a dezvoltării economiei și societății.

Conținutul de bază. Concurența constructivă se bazează

CHARACTERISTICS OF INNOVATION COMPETITION IN A GLOBALIZING WORLD ECONOMY

Tatiana ANDREEVA, PhD, IRIM

In this article the specific features of the competition that appear under the influence of globalization and innovative development are analyzed. The conceptions of the competition are generalized, the innovative paradigm of the theory of competition is grounded. The innovative competition is proposed to be defined as institutionally formatted process of competitive interrelation of the actors based on effective realization of competitive advantages and integrated competitive behavior.

Key words: theory of competition, globalization, paradigm, innovative competition, integrated behavior.

JEL Classification: D41, F6, O31

Introduction. At the present stage of development of economy and society, there is a transformation in relations of competition under the influence of globalization and the "new" technological revolution associated with the emergence of new nano-, bio-, information and communication technology, and cognitive, which are called NBIC-technologies.

Globalization of the world economy is characterized, on the one hand, by increasing competition, on the other – strengthening international cooperation. Coordination of activities, integration and cooperation are key players in the market forms of competitive behavior. Therefore is increasing the necessity to study the characteristics and properties of new competition, arising in the transition to a postindustrial stage.

The general theory of competition were laid in the works of representatives of classical and neoclassical school: Adam Smith, David Ricardo, Dzh. Millya, A. Marshall.

The role of innovation in the development of competitive relations is reflected in the innovative development of theories and effective competition presented by J. Schumpeter, F. Hayek, L. Mizes, I. Kirtner.

The content evolution of competitive relations under the influence of globalization and innovation factors is disclosed in the concepts of competitive evolution R. Nelson, S. Uinter, Dzh. Mur, M. Porter, G. Hamel.

A innovative approach to competition as "Instituted Process" is developed under economic sociology H. Uayt, V. Radaev, N. Flingshteyn.

The analysis of the contribution of the leading scientists in the development of the theory of competition allows to talk about the contradictory unity within today's competitive properties both devastating, a destructive type as well as the constructive character, to create a new quality.

The purpose of the research is to form an integral and comprehensive approach to the determination of the content, functions, and modern forms of competition in the context of transition to innovation and globalization stage of development of the economy and society.

Basic text. The constructive competition is based on an

pe tipul integrativ de comportament concurențial și, respectiv, pe o gamă largă de interacțiuni competitive – de la coordonare până la cooperare competitivă pentru a atinge obiectivele individuale și comune ale subiecților relațiilor concurențiale.

De exemplu, V. Radaev analizează concurența ca o corelație constantă și o coordonare a strategiilor de afaceri ale subiecților economici. Actorii principali ai pieței sunt cointeresați să obțină o concurență reglementată și să se bazeze pe adoptarea de către concurenți a regulilor comune de interacțiune, adică să fie „formalizată instituțional”.

Ideea de bază a conceptelor de concurență constructivă și integratoare constă în faptul, că interacțiunile concurențiale, care conduc la rezultate constructive și câștigul multor participanți, se produc sub influența ideii inovatoare și devin o condiție importantă pentru transformarea inovațiilor în factorul determinant al succesului competitiv.

Rezultatele rezumate și analiza conceptelor de bază ale concurenței, încă din secolul al XVIII-lea, demonstrează prezența tendinței distincte privind cercetarea concurenței prin prisma transformărilor inovatoare. La sfârșitul secolului XX – începutul secolului XXI, această tendință s-a transformat în regularitate. Conceptele contemporane analizează inovarea ca un imperativ de funcționare cu succes a întreprinderilor în condițiile interacțiunii concurențiale pe piețele globale.

Cercetarea coraportului dintre inovații și concurență este prezentă în elaborările reprezentanților din majoritatea școlilor și direcțiilor științei economice. În procesul de evoluție a teoriei concurenței, treptat, se produce retragerea de la analiza inovațiilor în special ca instrument al funcției de inovație a concurenței, care constă în încurajarea introducerii noilor tehnologii, lansarea noilor produse, îmbunătățirea calității produselor (A. Smith, A. Marshall, Dj.Klark, I. Schumpeter). Factorii de inovare s-au deplasat în centrul mecanismului de concurență, transformându-se într-un instrument de schimbări radicale (M.Porter, G.Hamel, K.Kristenen și alții), fapt ce a permis cercetătorilor contemporani să discute despre tranziția concurenței spre o etapă nouă de inovare în evoluția sa de dezvoltare.

Analiza conținutului noilor tendințe în dezvoltarea teoriei și practicii concurenței, ca urmare a evoluției gândirii științifice contemporane și a proceselor contradictorii ale dezvoltării globale, rezumă cu concluzia despre natura calitativă a modificărilor desfășurate. Inovațiile, efectul cărora amplifică procesele de integrare, formele creative de colaborare și cooperare la toate nivelurile de management au devenit un motor universal al dezvoltării sociale, forța motrice a globalizării, sursa transformării calitative a conținutului concurenței.

Astfel, acest lucru face posibilă ipoteza cu privire la formarea paradigmei inovaționale a teoriei contemporane privind concurența, care va determina direcția conceptuală de dezvoltare a teoriei concurenței pe parcursul secolului al XXI-lea.

Paradigmă este un sistem, fundamentat științific, concepte și idei asociate reciproc din punct de vedere logic, care formează un concept holistic. Termenul de "paradigmă" (de la gr. Paradeigma – exemplu, model) în știința contemporană a fost introdus de către Gustav Bergman. Ancorarea în terminologia științifică a avut loc în anii '60, secolul XX,

integrative type of competitive behavior and, accordingly, on a wide range of competitive interactions – from coordination to competitive cooperation to achieve common goals and individual subjects of competitive relations.

For example, V.Radaev consider competition as a constant correlation and coordination of business strategies of economic subjects. The leading market players are interested to obtain a regulated competition and should be based on the adoption by competitors of common rules of interaction, i.e. to be "institutionally formalized".

The main idea of the concepts of constructive and integrative competition consists in the fact that the competitive interactions that lead to constructive results and winning many participants are produced under the influence of innovative ideas and become an important condition for converting innovation in a determinant factor of competitive success.

The results of the synthesis and the analysis of the basic concepts of competition, since the XVIII century, shows the presence of a distinct tendency to study the competition through the lens of innovation. At the end of XX - beginning of XXI centuries this trend turns into a pattern. The modern concepts consider innovation as an imperative of successful operation of businesses in a competitive interaction in global markets.

Researching the correlation between innovation and competition is presented in the approaches of representatives of most schools and trends of economic science. In the process of evolution of the theory of competition, gradually is producing a shift from innovation analysis mainly as a innovative feature of competition, which is to encourage the introduction of new technologies, the release of new products, improve product quality (A.Smith, A.Marshall, Dzh.Klark, J.Schumpeter). The innovation factors have moved into the center of the mechanism of competition, become a tool of radical changes (M.Porter, G.Hamel, K.Kristenen etc.), that enabled modern researchers to talk about the transition of competition to a new innovative phase in its evolutionary development.

Study the content of the latest trends in the development of the theory and practice of competition as a result of the evolution of modern scientific thought and the contradictory processes of global financial development leads to the conclusion of the qualitative nature of the changes. Innovation, the effect of which amplifies the integration processes, the creative forms of collaboration and cooperation at all levels of management, have become a universal motor of social development, the driving force of globalization, the source of high-quality transformation of competition content.

Thus, this makes possible the hypothesize about the formation of the innovation paradigm of the modern theory regarding competition, which will determine the direction of conceptual development of the theory of competition during the XXI century.

The paradigm – is a system, scientifically based, logically related concepts and ideas forming a holistic concept. The term "paradigm" (from the Greek, Paradeigma - example, sample) in modern science was introduced by Gustav Bergman. Anchoring in the scientific treatment took place in

grație lucrării lui Thomas Samuel Kuhn „Structura revoluțiilor științifice”. Kuhn subînțelege prin paradigmă "realizările științifice recunoscute de către toți, care, într-o perioadă determinată de timp, oferă modelul ce prezintă problema și soluțiile lor pentru comunitatea științifică". Kuhn a evidențiat două aspecte ale paradigmei:

- totalitatea cunoștințelor, valorilor, principiilor și tehnicilor fundamentale, care se prezintă ca un model de activitate științifică;

- sistemul de cunoștințe, care este împărțit de o anumită societate științifică.

Adoptarea paradigmei inovatoare a teoriei concurenței nu înseamnă îndepărtarea de la paradigma tradițională de piață. Știința contemporană a demonstrat posibilitatea de coexistență a paradigmelor, când o paradigmă apare în cadrul celei anterioare și se dezvoltă, în calitate de componenta a ei. Coexistența simultană a paradigmelor cauzează influența reciprocă a acestora.

În paradigma contemporană de inovare a teoriei concurenței este păstrat conținutul paradigmei tradiționale de piață, și, în același timp, apar noi caracteristici calitative și proprietăți, asociate cu prioritatea dezvoltării inovaționale în baza interacțiunii constructive a participanților în condițiile implementării "noii" revoluții tehnologice și a proceselor de globalizare. Paradigma inovatoare începe să coexiste cu paradigma tradițională de piață, completând-o cu conținut nou.

the 60- ies of XX century through the work of Thomas Kuhn's "The structure of Scientific Revolutions". Kuhn understood under the paradigm of "scientific achievements recognized by all who, in a period of time, provide the model that presents the problems and their solutions to the scientific community". Kuhn emphasized two aspects of the paradigm:

- A set of fundamental knowledge, values, beliefs and techniques that act as a model of scientific activity;

- A system of knowledge, which is shared by a certain scientific society.

The adoption of innovative paradigm theory of competition does not mean departing from the traditional market paradigm. The modern science has proved the possibility of coexistence of paradigms when one paradigm emerges within the previous and evolving, as its component. The simultaneous coexistence of paradigms causes their mutual influence.

In the modern innovation theory paradigm of competition is preserved the content of the traditional market paradigm, and at the same time there are new qualitative characteristics and properties associated with the priority of innovation development through constructive interaction between the participants in the conditions of the deployment of the "new" technological revolution and globalization processes. The innovative paradigm begins to coexist with traditional market paradigm, supplementing it with new content.

Tabelul 1/ Table 1

Compararea conținutului paradigmei tradiționale de piață și inovatoare a teoriei concurenței
Comparison of the traditional market and innovation paradigms of competition theory

Componentele semnificative ale paradigmei / Substantial components of the paradigm	Paradigma tradițională de piață a teoriei concurenței / The traditional paradigm of market of competition theory	Paradigma inovatoare a teoriei concurenței/ Innovative paradigm of competition theory
Bazele teoretice și metodologice/ Theoretical and methodological basis	- Teoria clasică/ classical theory (Adam Smith, David Ricardo) - Teoria neoclasică/Neoclassical theory (A. Marshall, D.Klark) - Marginalismul /marginalism - Teoria concurenței imperfecte /theory of imperfect competition (E.Cemberlina, D.Robinson) - Vechiul institutionalism /old institutionalism (Dj. Klark) - Scoala neo-austriacă/neo-Austrian school (F.Hayek, L.Mizes, I.Kirtsner) - Teoria neo-instituționalismului /theory of neo-institutionalism (Dj.Errou, R.Kouz) - Teoria avantajelor concurențiale / The theory of competitive advantage (M.Porter)	- Conceptul "concurență de creație" / The concept of "creative competition" A. Marshall - Teoria dezvoltării inovatoare, a concurenței efective /Theory of innovative development of effective competition, J. Schumpeter - Teoria concurenței The theory of competition (F.Hayek) - Institutionalismul, conceptul de concurență dinamică Institutionalism, the concept of dynamic competition - Teoria concurenței evolutive The theory of evolutionary competition (R.Norton, S.Uinter) - Sociologia economică /Economic Sociology - Conceptul de "măsurători non-lineare"/ The concept of "non-linear measurements" (G.Hamel, K.Prahalad) - Conceptul "tehnologiilor inovatoare/The concept of "breakthrough" technologies (K.Kristensen) - Conceptul "oceanul albastru"/The concept of the "blue ocean" (U.Chan Kim și Renee Mauborgne) - Teoria avantajelor concurențiale ale interacțiunii" /Theory "advantages of competitive interaction" (P.Glur, L.Linn)
Esența/ Gist	Concurența ca o rivalitate a subiecților pentru cele mai bune condiții de gestiune este o condiție esențială pentru funcționarea pieței. Executarea de către concurență a funcției sale stă la baza funcționării mecanismului de	Concurența ca o interacțiune de concurs fără conflict a participanților, cu forme integrative, prin intermediul implementării constante, datorită efectului sinergic, permite pentru majoritatea participanților obținerea celui mai bun rezultat în realizarea obiectivelor individuale și comune, dar

	<p>piață. <i>Competition as a contest for the best subjects of economic conditions is a prerequisite for the functioning of the market. Execution of its functions competition underlies the market mechanism</i></p>	<p>și victorie finală. <i>Competition as a non-conflictual interaction-competition participants receiving integrative forms, through constant innovation, allows most of the participants, thanks to synergies, get the best result in the achievement of individual and common goals and winning the final</i></p>
Conceptul / Concept	<p>Teoria concurenței ca rivalitate (tendența spre obținerea celor mai bune condiții de funcționare) prin prisma mecanismului de piață, reprezentată în abordările fundamentale tradiționale./ <i>The theory of competition as rivalry (the desire to obtain the best possible conditions) through the prism of the market mechanism, embodied in the traditional basic approaches</i></p>	<p>Interpretarea concurenței inovatoare ca un concurs în eficiența economică, bazat pe căutarea continuă și implementarea sistemului de inovații, bazat pe cooperarea constructivă a participanților pentru obținerea obiectivelor înaintate în condițiile economiei globalizate a cunoașterii <i>Innovative interpretation of competition as competition in economic efficiency, based on the continuous search for innovation and implementation of the system based on the constructive cooperation of the participants to achieve their goals in a globalized knowledge economy</i></p>
Scopul / Objective	<p>Individual pentru fiecare participant – obținerea celor mai bune condiții de funcționare și de obținere a profitului pe termen scurt și mediu/ <i>Individual for each participant – getting the best possible conditions for the operation and profit in the short and medium term</i></p>	<p>Concomitent cu cele individuale – formarea scopurilor comune, orientate spre asigurarea dezvoltării continue în baza inovării pe termen mediu și lung <i>Along with the individual – the formation of common goals aimed at ensuring constant development on the basis of innovation in the medium and long term</i></p>
Premise/ Precondition	<p>Evoluția mecanismului de piață Progresul tehnico-științific Formarea economiei mondiale și dezvoltarea relațiilor economice internaționale Etapa industrială de dezvoltare a economiei și societății <i>Evolution of market mechanism Scientific and technical progress Formation of the world economy and the development of international economic relations Industrial stage of development of the economy and society</i></p>	<p>Noua revoluție științifică și tehnologică Globalizarea Înăsprirea concurenței în formele tradiționale, ceea ce duce la distrugerea reciprocă Dezvoltarea noilor forme de organizare a structurilor economice Etapa post-industrială de dezvoltare a economiei și societății <i>New scientific and technological revolution Globalization Increased competition in the traditional forms, leading to mutual destruction Development of new organizational forms of business structures Post-industrial stage of development of the economy and society</i></p>
Determinanții / Determinants	<p>Factorii tradiționali de producție Inovațiile tradiționale, în special tehnologice și organizaționale Inovarea ca o manifestare a concurenței de stimulare <i>Traditional factors of production Traditional innovation, mainly technological and organizational Innovation as a manifestation of stimulating competition</i></p>	<p>Inovații durabile, inovații radicale, inovații de progres, competențe fundamentale Inovațiile dobândesc importanță prioritară în cadrul organizațiilor business-procese, de management (inclusiv strategic) Inovarea ca proprietate esențială a concurenței <i>Sustainable innovation, radical innovations, breakthrough innovation, core competencies Priority to acquire innovation in business processes, management (including strategic) Innovation as the essential property of competition</i></p>

Sursa /Source: *elaborate de autor/Developed by the author.*

În centrul paradigmei inovatoare este conceptul de concurență inovatoare, care condiționează natura și conceptul de paradigmă, definiția sistemică a tuturor componentelor sale constitutive. Conceptul de concurență inovatoare s-a încadrat ferm în vocabularul științific contemporan. Cu toate acestea, insuficiența conținutului definiției concrete a concurenței inovatoare, care transformă

In the center of innovation paradigm is the concept of innovation competition, that determines the nature and concept of paradigm, systemic definition of all its constituent components. The innovative concept of competition has become firmly established in the modern scientific vocabulary. However, the lack of a substantive definition of innovation competition, that transforms the

impactul globalizării, determină necesitatea cercetărilor în continuare în contextul tendințelor contemporane de formare a societății post-industriale.

Astfel, o paradigmă inovatoare acordă caracteristicile definitorii ale concurenței inovatoare: în primul rând, caracterul inovator al avantajelor competitive, rolul prioritar al acumulării de cunoștințe, activitatea de inovare pentru a atinge succesul pe piață; în al doilea rând, caracterul non-conflictual integrativ al interacțiunii concurențiale a participanților.

Printre procesele, care determină tranziția la o nouă formă de relații concurențiale, bazată pe o colaborare integratoare și pe inovații, locul de frunte îl ocupă:

- Globalizarea dezvoltării economice mondiale și sporirea asociată a nivelului de incertitudine;
- Progresul științific și tehnologic, revoluția tehnologiei informației;
- Intellectualizarea economiei mondiale, creșterea pieței serviciilor intelectuale și a produselor high-tech;
- Prezența obiectivelor comune de dezvoltare durabilă;
- Prioritizarea colaborării și cooperării în relațiile concurențiale, care apar în economia de inovare.

Concluzii. A fost formată baza metodologică pentru definirea concurenței inovatoare ca un nou tip de relații concurențiale, căpătând un caracter cuprinzător în condițiile globalizării economiei mondiale.

Concurența inovatoare, care se bazează pe crearea și acumularea cunoștințelor noi și utilizarea eficientă a beneficiilor inovatoare, procesul instituit de interacțiune concurențială a subiecților, care se realizează prin intermediul interacțiunii integratoare și implicarea în procesul de inovare, cu scopul de a asigura cele mai bune condiții pentru o dezvoltare durabilă.

Astfel, putem confirma faptul că, caracteristic pentru concurența inovațională este principiul de interacțiune integrativă concurențială, ceea ce presupune preponderanța formelor integrative ale comportamentului concurențial în intervalul de la coordonarea interacțiunii constructive, cooperare până la colaborarea concurențială.

În practică, acest principiu condiționează schimbări în forma comportamentului competitiv, care este încorporată în strategiile concurențiale ale subiecților economiei mondiale, orientate spre evitarea confruntării prin intermediul studierii strategiilor concurenților și excluderea lor din activitatea acestora, precum și spre consolidarea tendințelor de integrare în cadrul economiei mondiale globalizată pe termen lung.

impact of globalization, determine the need for further research in the context of contemporary trends in the formation of post-industrial society.

Thus, an innovative paradigm proclaims defining features of the innovative competition: first, the innovative nature of competitive advantages, the priority role of knowledge accumulation, innovation activity to achieve success in the market, and secondly, non-confrontational, integrative competitive interaction between the participants.

Among the processes that determine the transition to a new form of competitive relations based on integrative collaboration and innovation, the leading place is occupied by:

- The globalization of world economic development and increase associated with the level of uncertainty;
- Scientific and technological progress, the information technology revolution;
- Intellectualization of the world economy, the growth of the market for intellectual services and high-tech products;
- The presence of shared goals of sustainable development;
- Prioritize the communication and cooperation in a competitive relationship, which arise in the innovation economy.

Conclusions. It was formed the methodological basis for the definition of innovation competition, as a new type of competitive relations, acquiring comprehensive character in a globalized world economy.

The innovation competition – is based on the creation and accumulation of new knowledge and the effective use of innovative benefits, the process established by competitive interaction of the topics, which is accessed through an integrative interaction and involvement in the innovation process, to ensure the best conditions for sustainable development.

Thus, we can confirm that for innovation competition is characteristic the integrative competition interaction principle, which suggests the predominance of integrative forms of competitive behavior in the range of coordination of constructive interaction, cooperation to competition.

In practice, this principle leads to changes in the form of competitive behavior that is embodied in the competitive strategies of the subjects of the world economy, aimed at avoiding confrontation by studying the strategies of competitors and excluding them in their activities, as well as in strengthening the integration trends in the globalized world economy on long term.

Referințe bibliografice / References

1. КУН, Т. *Структура научных революций*. Москва, 2009. 310 с. ISBN 978-5-17-059190-9.
2. МАННАПОВА, Д.Ф. Инновационно-конкурентные процессы: тенденции и проблемы. В: Социально-экономические и технические системы: исследование, проектирование, оптимизация. 2006, № 12, с. 14.
3. ПЕТРОСЯН, Д.С. Интегративная модель поведения человека. В: Общественные науки и современность. 2008, № 3, сс. 39-51.
4. ПОРТЕР, М. *Конкуренция*. Москва: Вильямс, 2001.
5. РАДАЕВ, В.В. *Социология рынков: к формированию нового направления*. Москва: ГУ ВШЭ, 2003. 328 с. ISBN 5-7598-0246-1.
6. УСИК, Н.И. Использование синергетического эффекта в конкурентной борьбе. В: Вестник Санкт-Петербургского университета. Серия 5. Экономика. 2003, № 11, сс. 51-58.

Recomandat spre publicare: 16.03.2014